

Vad gör spel riskfyllt?

Vissa typer av spel ökar risken att utveckla spelproblem. Spel med hög riskpotential kännetecknas av kort tid mellan satsning, resultat och möjlighet att satsa igen på samma spel. Ju kortare tid, desto högre risk.

Spel med hög riskpotential kan leda till problemspelande

Av de som ägnade sig åt spel med hög riskpotential och inte hade ett problemspelande, hade 7 procent utvecklat ett problemspelande ett år senare (1). Motsvarande andel av de spelare som ägnade sig åt spel med medelhög riskpotential var 3 procent. Av de som ägnade sig åt spel med låg riskpotential, var andelen mindre än 1 procent.

Extra hög risk för nybörjare

Den som nyligen har börjat spela spel med hög riskpotential löper särskilt stor risk att utveckla spelproblem. 20 procent av de som gick från att inte spela alls 2008/2009 till att regelbundet ägna sig åt spel med hög riskpotential ett år senare, utvecklade ett problemspelande. 10 procent av de som gick från att spela mer sällan än varje månad till att regelbundet ägna sig åt spel med hög riskpotential, utvecklade ett problemspelande.

Andelen som utvecklade problemspelande var inte lika hög för de som gick från att regelbundet ägna sig åt spel med medelhög eller låg riskpotential till att regelbundet ägna sig åt spel med hög riskpotential.

MÅLGRUPP OCH SYFTE Syftet med detta faktablad är att beskriva vad som menas med riskpotential när vi pratar om spel om pengar. Ju mer vi vet om hur olika spelformer påverkar risken att utveckla spelproblem, desto bättre kan vi utforma effektiva förebyggande åtgärder och policy.

Faktabladet vänder sig till dig som beslutar om eller arbetar med att ta fram underlag för att utveckla förebyggande insatser på lokal, regional och nationell nivå eller inom spelbolag.

SAMMANFATTNING

- Spel med hög riskpotential ökar risken att utveckla spelproblem jämfört med spel med låg riskpotential.
- Poker på internet, kasinospel, och spelautomater är spel med hög riskpotential.
- En förebyggande åtgärd kan vara att förändra det som höjer riskpotentialen i spelen.
- Tillgängligheten och efterfrågan på spel med hög riskpotential bör begränsas.
- Nybörjare på spel med hög riskpotential löper större risk att utveckla spelproblem än de som spelat tidigare.

Diagram 1. Andel som utvecklat problemspelande 2009/2010 efter månatligt spelande 2008/2009.

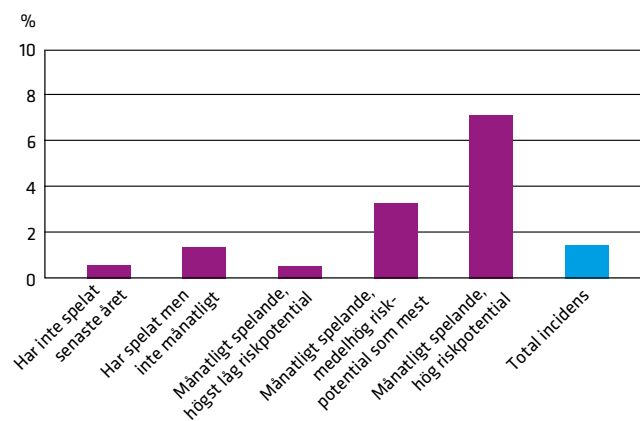
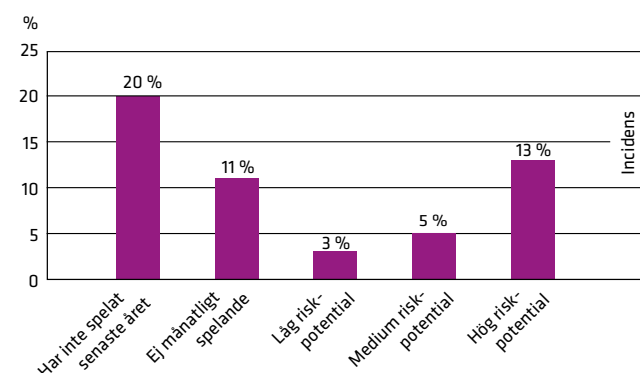

Diagram 2. Incidens bland personer som spelar på hög risknivå 2009/2010 efter månatligt spelande 2008/2009.

Rikta åtgärder mot spel med hög riskpotential

Ett viktigt område för förebyggande åtgärder och reglering är att förändra de faktorer i spelen som gör spelen riskfyllda. Viktigt är även åtgärder som begränsar tillgängligheten till och efterfrågan på spel med hög riskpotential. Effekterna behöver sedan utvärderas och följas upp.

Så här mäter vi riskpotential

För att avgöra hur riskabelt ett spel är väger Folkhälsomyndigheten samman sju faktorer och poängsätter dem. Ju högre poäng, desto större risk för problem. Spelen delas sedan in i låg, medelhög och hög riskpotential beroende på antalet poäng. Poängskalan har tagits fram inom befolkningsstudien Swelogs utifrån en idé som utvecklats av tyska forskare (2).

Sju faktorer som ökar risken att få spelproblem för ett spel är i fallande skala:

- Kort tid mellan satsning, resultat och möjlighet att satsa igen på samma spel (snabba spelomgångar).
- Kan göra flera satsningar eller vara aktiv i flera spel samtidigt.
- Ljud- och ljuseffekter under spelet eller när spelet presenteras.
- Kan själv bestämma spelsummans storlek.
- Spelet finns tillgängligt i vardagen – slipper söka upp speciella platser.
- Kort tid mellan resultat och eventuell vinst innan en ny satsning kan göras (snabb utbetalning).
- Spelsessionen kan fortsätta utan avbrott eller förlängas med ett annat spel (kontinuitet).

Spel med hög riskpotential: Kort tid från insats till resultat, snabb utbetalning av vinst, möjlighet till långa spelsessioner, ofta speciellt ljus och ljud samt ofta tillgängliga via internet, till exempel spelautomater, kasinospel och poker.

Spel med medelhög riskpotential: Medellång tid från insats till resultat och möjlighet att förlänga den totala speltiden med en svit av spelomgångar, till exempel sportspel, spel på hästar och livepoker.

Spel med låg riskpotential: Lång tid från insats till resultat med kort sammantagen speltid per tillfälle och med få variationer, till exempel lotter köpta hos ombud.

I det här faktabladet används data från 2008/09 och 2009/10 som är hämtade från Swedish longitudinal gambling study, Swelogs. Läs mer om undersökningen på <https://www.folkhalsomyndigheten.se/swelogs/>

Detta faktablad är en del av Folkhälsomyndighetens kunskapsstöd Förebygga spelproblem. Information om kunskapsstödet och alla produkter hittar du via spelprevention.se eller kunskapsguiden.se. Kunskapsstödet har tagits fram i samråd med Socialstyrelsen.

Blåmarkerade referenser är näbara via internet.

1. Meyer, G; Fiebig, M et al. Development of an assessment tool to evaluate the risk potential of different gambling types. *International Gambling Studies* 11(2):221-236; 2011.
2. Statens folkhälsoinstitut. *Spel om pengar och spelproblem i Sverige 2009/2010*. Resultat från Swelogs ettårsuppföljning. Östersund, Statens folkhälsoinstitut; 2012.

Folkhälsomyndigheten